

A black and white photograph of two hands, one from the top and one from the bottom, with their index and thumb fingers touching to form a circle. The hands are positioned around the text.

g e o r g e ș o v u
extemporal la
dirigenție

GEORGE ȘOVU

**EXTEMPORAL LA
DIRIGENȚIE**

Roman

Editura Virtual

2011

ISBN(e): 978-606-599-523-9

Avertisment

Acest volum digital este prevăzut cu sisteme de siguranță anti-piratare. Multiplicarea textului, sub orice formă; este sancționată conform legilor penale în vigoare.

Digitizare realizată de Merlin IT Consulting Ltd. London, U.K.

Cuprins

CAPITOLUL I L.....	1
CAPITOLUL II.....	21
CAPITOLUL III	35
CAPITOLUL IV	62
CAPITOLUL V.....	91

CAPITOLUL I

1

Nu mai știa de când - cu siguranță că trecuseră mulți ani de atunci - senzația de oboseală se repeta automat. Profesorul o observa iară să se neliniștească însă. Era mai mult o stare de moleșeala a sufletului, ca la capătul unui drum lung, de dor. În vacanță, mai ales în cea mare, îi lipseau copiii. Deși o avea pe Anca acum o adevărată domnișoară, trecuse în clasa a XI-a -, fără freamătul acela, specific, al claselor de elevi, al școlii, se simțea parcă înconjurat de un gol, fără apărare. El era puternic în lumina atâtor ochi foarte tineri, ce dansau în juru-i cu făclii rupte din fulgerele unor gânduri înalte, cărora, ca dascăl, el le croise și le ocrotise durabilă vatră.

De aceea simțise nevoia ca, măcar pentru câteva clipe, să se odihnească... Acum, la început de drum... Locul lui, la masa cea lungă din cancelarie, se afla cam pe la mijloc, cu fața spre oglinda enormă de pe unul dintre pereți. În spate străjuia o bibliotecă, din ale cărei rafturi, șiruri de cărți, orânduite ca la paradă, revărsau, în încăpere, prin cristalele ce le mângâiau chipul, o căldură tonică, liniștitoare.

La semnalul soneriei, se ridică și el, prinzând într-o mână catalogul. Tocmai atunci a intrat pe ușă directoarea.

— Vă prezint pe noua noastră colegă, Luminița Cernea! spuse ea cu un zâmbet bun pe fața-i încă tânără.

— Îmi pare bine, fetițo! Baldovin! De matematică! se recomandă o profesoară mai în vârstă, îmbrăcată într-un taior gri închis, în timp ce-i întindea mâna. Dacă ai să-i auzi pe elevi vorbind despre Isoscel, să știi că aceea eu sunt! Așa mă alintă ei, drăguții! Dumneata ce predai?

— Româna! răspuse noua profesoară, cu privirile ațintite spre oglindă...

„Nu se poate, ochii aceștia i-am lăsat acasă!” șopti pentru sine, cu plăcută spaimă, bărbatul de la mijlocul mesei, ce-și tremura privirile în apele aceleiași oglinzi...

— Dumnealui e profesorul de filozofie, Mihai Gavrilescu! își continuă directoarea prezentările.

— A, dumneavoastră sunteți Socrate! exclamă Luminița zâmbind...

— Al doilea! răspuse profesorul, schițând și el un zâmbet.

— Mă bucur să vă cunosc..., continuă noua profesoară. Fiica dumneavoastră nu este elevă într-a XI-a A?

— Ați și aflat?!... Întrebă Socrate, pe jumătate rătăcit în limpezimile calde ale celor două smaralde, peste care fâlfâiau, în răstimpuri mici, aripi blânde, cu evantaie negre, întoarse.

— O dirigintă trebuie să știe... tot ce se poate ști și... Încă multe altele în plus!...

2

Mergeau alături pe coridor, cu cataloagele sub braț, către clase... De cum urcară la etajul al doilea și dădură colțul culoarului, apăru deodată și începu să pășească între ei, ținându-i de mână, o stânjeneală, pe care n-o chemase nimeni. Venise așa, dintr-aiurea, gâtuind, în câteva secunde, șirul cuvintelor Luminiței. Socrate nu rostise nici o vorbă, o asculta pe profesoară, privind-o din când în când, ca din întâmplare... Acum simți nevoia să-i cerceteze, din nou, cu atenție, ochii...

... Închise cartea, din care-și scosese, în dimineața aceea, câteva fișe. Li trebuiau pentru un articol ce urma să-l scrie. Venea, uneori, în această bibliotecă, ce-i era familiară încă din timpul facultății. Căuta, ca și atunci când era student, o anumită masă, la care îi plăcea să lucreze. Când găsea liber, măcar un scaun din cele două, se bucura... La distanță de nici un metru, atât cât era, de fapt, lățimea mesei, pe peretele de care stătea lipită, se afla o oglindă mare. În micile pauze din timpul studiului, privind în oglindă, Socrate, cel de-atunci - foarte tânărul student și mai apoi profesorul -, avea, nu știa de ce, senzația că pătrunde mai ușor în „intimitatea fenomenelor”. Curios lucru însă, o dată cu impresia de spațiu dilatat, de dimensiuni alungite, de fiecare dată simțea că privirile, trimise departe, tot mai departe, se întorceau grăbite spre înlăuntrul său, cercetând curioase, scormonind... închizând cartea, își sprijini privirile pe apropiatul orizont de argint, pe care constată, cu surprindere, că înfloriseră, între timp, două flăcări verzi, ce păreau să ardă, cu un început de surâs enigmatic, tocmai în jurul ființei sale...

— Nici n-ai observat când m-am așezat lângă dumneata!...

Tânărul profesor privea chipul acela, împodobit cu „cei mai frumoși ochi de pe lume”, cum avea să le spună de-atunci înainte, fără să poată articula măcar un singur cuvânt. După câteva zeci de secunde, a întins doar mâna ca spre a se convinge dacă fata se mai afla alături..., de vreme ce el o simțea, cu încântată mirare, înauntru, în suflet, putând s-o deseneze liniuță cu liniuță și s-o construiască, silabă cu silabă, toată, până la cel mai mic amănunt, de i-ar fi cerut cineva...

După șaptesprezece ani, flăcările acelea verzi mai luminează și acum, dintr-o fotografie, masa de lucru a lui Socrate, deși pământul, în care s-au scurs într-o primăvară, a rodit de zece ori de atunci... Anca era mică, nici nu terminase clasa întâi... A rămas să poarte sub soare luminile speranței din ochii mamei sale. Atât a moștenit de la dânsa.. Restul e bucătică ruptă din Socrate!...

În nopțile de dinaintea fiecărui început de nou an școlar, profesorul întârzie până aproape de zori la masa ocrotită de căldura „celor mai frumoși ochi de pe lume”... Dimineața întinde mâna, a mângâiere, peste locul de-alături, dând să rostească, așa cum o făcea în anii cu soare întreg ai vieții sale: „Hai, iubito, hai, trezește-te... astăzi începem din nou școala!”... Oglinda pustiului de-alături se clatină, se tulbură, și-atunci Socrate aleargă, pentru recâștigarea echilibrului, la chipul adevărului din ființa sa. În acele clipe, și-n ceasurile de mai târziu, senzația de oboseală se repetă automat... E mai

mult o moleșeală a sufletului, ca la capătul unui drum lung, de dor...

— S-a întâmplat ceva? îl întrebă profesoara, ce se oprise și ea, văzându-l apropiindu-se de o fereastră...

— Nu, nimic! s-a grăbit să răspundă Socrate, trezit parcă dintr-o visare... Ochii dumitale...

— Ce e cu ochii mei?!...

— E bine că sunt..., că sunt așa..., răspunse profesorul, zâmbindu-i, înainte de a intra pe ușa unei clase...

3

În dimineața aceea o zărise în curtea școlii, în careu. Se întrebase cine o fi... N-o mai văzuse până atunci... Auzise că în colectivul lor a venit o profesoară nouă, dar n-avusese prilejul s-o cunoască. Nici în dimineața aceea nu se arătase curios s-o vadă mai de aproape. De altfel, fusese înconjurat de noii lui elevi, din clasa a XI-a, cărora le devenise diriginte, prin hotărârea directoarei. („Lasă-i pe-ai dumitale, i-ai adus până în clasa a XI-a, au pornit-o bine pe cale, au trecut de un hop, treapta a II-a, acum gata, și-au luat zborul... Ne întoarcem, din nou, la «boboci»... Te-așteaptă... să le dai și lor aripă!...” îi spusese ea, cu câteva zile înainte, când se fixaseră diriginții claselor.) Foștii lui elevi, dintr-a X-a B, împrăștiați acum prin diferite colective, nu voiau să plece însă de lângă el.

— Noi nu plecăm de-aici, să vedem ce-o să ne faceți! exclamase Ionică, năzdrăvanul clasei, pentru care, în anul trecut, avusese de tras serios ca să-l scoată la liman... Era băiat bun, dar năstrușnic - pus tot timpul pe șotii. Lui Socrate îi era drag, așa cum dragi îi erau și Mihai, prietenul lui Ionică (erau amândoi dintr-un sat, stăteau la internatul liceului), pentru ambiția sa de autodepășire (din corigent - ajunsese premiantul clasei, iar la concursul de treaptă luase media zece), și Dana - șahista școlii, și Geta - vedeta de muzică ușoară, și aproape toți ceilalți... La un moment dat, Dana începuse să plângă...

— Se poate, Dana, tocmai tu, tăria personificată, care a trecut prin atâtea competiții, ieșind învingătoare?!... Hai, plecați de-aici, că mă faceți de râs! Repede, la clasele voastre!, le-a spus el apoi tuturor, cu severitate blândă și ochi încălziți, întorcându-le spatele... ca să nu-i poată vedea sufletul... Adevărul era că-i părea rău după ei, ar fi vrut să-i ducă până în clasa a XII-a... Însă și perspectiva explorării unor noi teritorii se înscria între elementele ce constituiau adevărata sa pasiune. Așa că... Îi mulțumi, în gând, directoarei pentru inițiativa ce-o avusese.

Veniseră, apoi, proaspeții, ca și mai vechii absolvenți, acum studenți la diferite facultăți; printre ei Alexandru și Ioana - doi tineri frumoși, care se iubeau frumos și adevărat și care trecuseră, spre a-și apăra visul înalt ce creștea din ființele lor, printr-un potop de neazuri, până la urmă învingându-le. Și, bineînțeles, de la o asemenea festivitate nu putea lipsi Andrei, colegul lor, fotoreporterul, cel cu „o fotografie - pentru veșnicie”, cum îi plăcea lui să spună... Cu toții îl acaparaseră, astfel că, și

dacă ar fi vrut, n-ar fi avut cum să se apropie, ie noua sa colegă... Doar când directoarea, încheindu-și cuvântul cu -are deschisese serbarea, spunea: „...vă urez tuturor izbânzi și satisfacții în acest nou an de învățământ, în care ne vom uni eforturile și sufletele...”, Andrei îl surprinsese într-o fotografie privind... spre Luminița. După aceea, întors în sine, uitase de ea...

4

Anca însă așteptase cu nerăbdare întâlnirea cu Doru. Prietenia lor începuse din clasa a X-a. Fuseseră, în toamnă, la un spectacol, pe un stadion. La sfârșit, s-au răspândit care-ncotro. În mulțimea aceea grăbită, ce ieșea de-a valma, Anca și Doru s-au trezit alături. Erau colegi de clasă, se cunoșteau de mai bine de un an. Băiatul i-a propus să se plimbe printr-un parc din apropiere.

— Nu pot, mă așteaptă bunica și tata acasă! i-a răspuns Anca, dar vorbele ei au răsunat în așa fel, încât era clar că primește invitația.

— Atunci e-n regulă! a spus Doru și, prinzând-o de mână, ca din întâmplare, au luat-o spre stânga, în direcția parcului. Se pornise să-i povestească ceva, grăbit, parcă spre a-i abate atenția de la gestul făcut.

Degetele fetei au tresărit, apoi s-au zbătui ușor, vrând parcă să scape din încheștarea caldă, pentru ca, după câteva secunde, să se liniștească și să se păstreze cuminiți în mâna băiatului. Întorcând privirea spre Anca, Doru i-a mulțumit cu un zâmbet al ochilor, pentru acceptare... Picioarele lor au căpătat, dintr-o dată, arcuri, proiectând cele două ființe în zvâcniri ritmice, armonioase, ca într-un dans fermecat... Zburau ușor pe deasupra pământului, peste oamenii care-i priveau uimiți și încântați, totodată, ascultându-le râsul nestăvilit - cântec de înălțare spre viață, de cucerire a minunilor ei...

— Ce frumoși sunt copiii ăștia! îi șoptește o bătrânică bărbatului cu părul ca neaua, aflat lângă ea, pe aceeași bancă. Ferice de mamele care i-au născut și se bucură de ei!...

Bătrânul nu răspunde, deocamdată. Îi privește și el cu plăcere.

— Într-adevăr, parcă sunt desprinși dintr-o reclamă pentru frumusețe și sănătate, subliniază el, după ce Doru și Anca trec prin fața băncii, pe-o alee din parc. Uită-te la fată - adaugă bătrânul -, subțire, s-o frângi între degete, dar cu forme rotunjite într-o armonie perfectă, iar părul acela blond e o minune... De ochi - ce să mai spun, i-ai văzut ochii?... Parcă sunt desenați...

— Dar și băiatul, dragul de el - intervine, cu însuflețire, bătrânica -, privește-l cât e de înalt, de distins... Trebuie să fie sportiv... Și-avea un chip plăcut...

La întoarcere spre casa Ancăi, au trecut pe lângă un magazin cu jucării. Au intrat înăuntru. Doru i-a cumpărat un rățoi mucalît, cu o șepcuță roșie pe cap.

— Mă cheamă „Cârlionț”, spuse băiatul, în timp ce ridică șapca rățoiului, în semn de salut. Mă primești la tine? Am să-ți port noroc! mai adaugă, presând puțin jucăria, care scoase de două ori un

sunet specific, ce putea să însemne: „Mac! Mac!”

Râzând, Anca îl primește și-l strânge la piept. Apoi îl cercetează mai cu atenție și, fericită, sărută rățoiul pe „obraz”, ca și pe cel ce i-l oferise...

În dimineața aceea, înainte de a pleca din camera sa, Anca s-a apropiat de „Cârlionț”, i-a luat șepcuța roșie și i-a potrivit-o ștregărește pe-o ureche...

— Așa..., că doar ești băiat mare, ai trecut în clasa a XI-a! Ce zici, va fi bine și anul acesta? îl întrebă fata...

Rățoiul, privind-o zâmbitor, răspunde - îndemnat de degetele Ancăi: „Mac! Mac!”

— Ei, bravo!... Și-acum: Salut! mai adăugă ea, scoțându-și de pe cap o șapcă imaginată și ieșind repede din cameră, tocmai când Socrate îi atrăgea atenția că trebuie să se grăbească, spre a nu întârzia...

Pe drum, în timp ce așteptau la un stop apariția culorii verzi, Anca l-a zărit, din mașină, pe Doru, care tocmai traversa strada. A observat-o și băiatul și, când ochii lor s-au întâlnit, fiecare a schițat gestul ridicării de pe cap a șepcii imaginare, gest ce căpătase valoare de simbol pentru luminile, identice, din sufletele lor, pentru consens în aspirații sau decizii... Socrate, preocupat de mașină, de circulație, nici nu-i observase.

5

Intrând în sala clasei a XI-a A, Anca se oprește lângă banca a doua de pe rândul din mijloc, se așază și pune ghiozdanul pe locul de-alături. O colegă vrea să stea lângă ea, dar Anca îi face semn că „e ocupat!”...

— Ți-am păstrat loc. Vino aici! îl invită Anca pe Doru, care tocmai intra pe ușa clasei.

— Mă duc mai în spate, răspunde băiatul, îți explic în recreație..., și, trecând pe lângă ea, se oprește la ultima bancă, pe rândul de lângă fereastră.

— E liber, Tudore? se adresa el unui coleg, cu o figură meditativă.

— E liber, dar să știi că mie tenisul nu-mi place! îi răspunde băiatul.

— Fii liniștit, nici mie filozofia! Dar, ce să-i faci, trebuie să conviețuim!...

6

După ce-i cuprinde într-o singură privire pe noii săi elevi din clasa a IX-a A, Socrate coboară de la catedră și începe să se plimbe printre bănci...

— Pe tine cum te cheamă, întreabă el, oprindu-se în fata unui copil.

— Popovici Alexandru! răspunde acesta, ridicându-se.

— Dar pe tine?

— Apostolescu Mihaela!

— Tu? Întrebă profesorul pe o altă fată...

— Stanciu Camelia!

— La ce școală ai învățat?

— La 195!...

Se realizează astfel un „catalog”, la întâmplare, nu cum procedează, în mod obișnuit, profesorii-diriginți la prima lor întâlnire cu clasele ce le-au fost date în grijă.

— Dar pe mine știți cum mă cheamă? Întrebă el, după câteva clipe, cu un zâmbet pe față.

— Socrate! răspunde Georgescu, un elev din prima bancă, de lângă fereastră, zâmbind și el, dar cu oarecare infatuare, către colegii săi...

Câțiva elevi izbucnesc în râs, apoi, peste clasă, se așterne tăcere. Copiii sunt stânjeniți; băiatul de la fereastră îl privește însă parcă triumfător pe Socrate...

— Da, așa-mi zic elevii! spune profesorul, cu obraz luminat. Dar Socrate, cel adevărat, știi cine a fost?

— Un mare scriitor italian! răspunde băiatul, fără să clipească.

Elevii izbucnesc, din nou, în râs...

— Ce ne facem? Uite, colegii tăi nu par să fie de acord.

Pe fața lui Georgescu se desenează un mare semn de mirare.

Socrate înaintează printre bănci, oprindu-se, de data aceasta, în fața altui elev, cu părul cam lung, dar „lins”, pe lângă urechi.

— Dacă nu ți se pare prea lung, poți să nu te tunzi! îi spune el, în timp ce-l mângâie pe cap.

— Vă rog să mă iertați, domnule profesor, răspunde băiatul, mă tund după-amiază!

— Eu am lăsat la aprecierea ta..., adaugă Socrate, cu fină ironie.

Mai face câțiva pași prin clasă. Apoi, pe neașteptate, poruncește:

Și acum, scoateți o foaie de hârtie. Dăm un extemporal!

— Extemporal la... dirigenție! exclamă un elev...

— Tema, continuă Socrate, ca și când n-ar fi înregistrat nedumerirea, „Cum aș vrea să fie dirigințele meu...”

O elevă „silitoare”, din prima bancă, întreabă:

— Ne semnăm, domnule profesor?

— Sau le dăm... anonime? adaugă Georgescu.

— Cum vreți voi! răspunde Socrate.

Elevii se apucă de scris. Profesorul-diriginte îi cercetează meditativ... Unul dintre băieți mestecă de zor un gogoloi de gumă, privindu-și dirigințele cu un aer flegmatic. Socrate îl observă. Se

apropie de el și-i spune, aproape în șoaptă:

— Dacă te-ajută să gândești mai bine, să știi că pe mine nu mă deranjează!

Băiatul scoate repede guma din gură și-o îndeasă într-un buzunar.

Se aud creioanele, stilourile, pixurile fâșâind pe hârtie. Socrate, în picioare, la catedră, privește peste clasă...

După puțin timp, izbucnește soneria. Profesorul strânge testele... Ia apoi catalogul și se îndreaptă spre ieșire.

— Data viitoare - spune el, oprindu-se și întorcând capul spre clasă - îmi dați voi mie „extemporal”, pe tema „Cum doresc eu să fie elevii mei...”

În urma lui, după ieșirea din sală, se stârnește zarva specifică recreației. Printre vorbele ce se-ntretaie și râsetele care le țin hangul, se aude glasul lui Georgescu:

— L-am băgat în cofa! afirmă el cu figură de cel puțin campion mondial...

— Ei, mai învață și Socrate câte ceva de la tine, îl ironizează eleva din prima bancă. Și ai semnat?

— Ce, eram fraier? răspunde băiatul. Să-și pună la contribuție „doxa”, dacă vrea să mă ghicească, dar nu cred că e-n stare.

7

Venind dinspre capătul culoarului, Isoscel se strecoară printre elevii ieșiți în recreație. Când ajunge în fața clasei lui Socrate, îl zărește pe băiatul cu părul mai lung și „lins”. Se apropie de el și-l întreabă:

— Puișor (acesta era apelativul caracteristic din limbajul profesoarei), ce-i cu părul ăsta? Tu nu știi că aici e școală?

— Știe, da' o ține numai pentru el! sare cu gura Georgescu.

Copiii, strânși în jurul lor, râd.

— obraznicule! îl apostrofează Isoscel. Cine e dirigintele vostru?

— Domnul de filozofie! răspunde o fată.

— Mda! exclamă profesoara și pornește spre cancelarie. După câteva secunde, din apropiere, se deschide și ușa clasei a XI-a A. Luminița Cernea, noua profesoară a liceului, iese urmată de elevii săi...

Doru se apropie de Anca și-o prinde, discret, de mână.

— Îmi pare rău - îi șoptește el dar prefer tradiția: tu - în față, în banca premianților, iar eu - cu o perspectivă mai largă... asupra vieții!

— Și mie îmi pare rău! Anul acesta preferam să fii „premiat” - îi spuse fata, zâmbind cu

înțeleș.

— Eu, oriunde, sunt alături de tine! îi răspunde el, cu același zâmbet.

Cei doi se apropiară de un grup de elevi care fac haz, privind cum Ionică, fostul discipol al lui Socrate acum aflat în clasa a XI-a B, a cărei profesoară-dirigintă e Isoscel -, o imită pe aceasta, după prima ei oră de dirigenție.

Băieții și fetele îl încurajează... Ionică ia ochelarii unui coleg; și-i potrivește pe vârful nasului și se prefacă că strigă „catalogul”. Dă câteva „pagini”...

— Popescu Ionică, strigă, pițigăindu-și vocea.

— Prezent, doamnă dirigență, răspunde tot el, cu voce schimbată, dându-și ochelarii deoparte.

— Ia poftește mățulă la catedră! îl cheamă „Isoscel”, cu un gest caracteristic ei.

Ionică, imitând-o pe profesoară, își pune, din nou, ochelarii pe vârful nasului și-l privește analitic pe „elev”. Acesta a înghețat...

— Da' matricola de ce nu e prinsă bine, puișor? Ionică se uită speriat spre brațul cu matricola:

— A terminat mama ața, doamnă dirigență - răspunde el spășit.

Isoscel îl privește crunt pe deasupra ochelarilor și-l apos-trofează cu degetul.

Copiii rād în hohote.

În acest timp, de grup s-a apropiat directoarea școlii, care trecea pe culoar... Hazul încetează pe loc...

Dând cu ochii de directoare, Ionică încremenește de-adevă- ratelea... Apoi, bālându-se, încearcă o justificare:

— Doamnă directoare,... știți, le explicam... cum mă certa pe mine bunica, bunica de la Mizil, când eram mic!

8

Ajungând puțin mai târziu în cancelarie - între timp trecuse pentru câteva minute pe la Cabinetul de filozofie - Socrate se apropie de un dulap special, în care așază catalogul, la locul rezervat clasei sale; în treacăt, privește spre Luminița, aflată acum lângă fereastră. Răsfoia o carte...

Gândurile profesorului sunt tulburate de Isoscel:

— Ascultă, Mihai i se adresează, venind direct de la ușă spre el -, știi cât țin la dumneata. Dar ți-am mai spus: confunzi filozofia cu viața!... Cu aștia mici, de-a IX-a, trebuie neapărat să dăm milităria jos din pod!

Socrate o învăluie într-o privire caldă, zâbindu-i îngăduitor.

— Nu știu cum o fi fost la școala de unde vii dumneata -continuă Isoscel, întorcându-se spre Luminița -, dar să știi de la mine, dacă nu pui șaua pe ei de la început, ți se urcă-n cap. Elevii trebuie

să respecte regulamentele.

— Eu am alt principiu - îi răspunde tânăra profesoară: dacă elevii își respectă profesorii, respectă și regulamentele!

Socrate, ca și alți colegi de cancelarie, privește plăcut surprins.

„Ochii aceia” - se trezește, din nou, gândindu-se - „parcă ar fi frați buni cu...”

„...Eu semăn cu tata, el avea asemenea ochi..., i-a spus într-o zi Ileana, după ce s-au cunoscut atunci, la bibliotecă. Păcat că s-a prăpădit de mult. Mi-ar fi făcut plăcere să-l cunoști... Era un om deosebit... Și, păcat că nu mai am nici o soră, nici un frate, pe nimeni, afară de mama... Ea trăiește doar pentru mine...”

Bătrâna rămăsese să trăiască, după nici opt ani de la această mărturisire, numai pentru nepoata ei, pentru Anca. fiindcă Ileana... După moartea acesteia, bunica Ancăi și-a părăsit satul în care trăise o viață și s-a mutat în casa lui Socrate, la București...

Și totuși, ochii aceia, care clipeau cu luminile lor de smarald din adâncul sufletului lui Socrate, îl cercetau acum de pe treptele liceului...

9

— Cum vi s-a părut prima zi de școală?

— Pentru mine e totdeauna cea mai grea - răspunde Luminița.

— Reacomodarea, după vacanță?

— Nu! Dar prima zi mi-aduce aminte de copilărie. Parc-aș vrea să fiu și eu în bancă. Și trebuie să mă trag de urechi... ca să mă așez la catedră.

— În prima zi de școală, mărturisește Socrate, eu mi-aduc totdeauna aminte că, într-a șasea, m-a dat dirigintele afară din clasă... M-a văzut umflat - precizează el, arătând spre obraz - și mi-a spus ritos: „Bomboanele-n recreație, băiețică!” Și mi-a arătat ușa. De fapt, mie îmi creștea prima măsea de minte!

— Mda! Precoce, ca orice „filozofi remarcă Luminița, zâmbind.

— Ei, și dac-ați ști - surâde Socrate - că ultima abia acum mă-ncearcă!...

— Mi-a plăcut Anca - spune profesoara, în momentul în care au ajuns la poartă. Cred că o să ne-nțelegem bine, mai adaugă ea, înainte de a pleca... Mai ales că...

— Mai ales că...? întrebă, interesat, Socrate.

— Să lăsăm... pe altă dată! Pentru prima zi... Urmărind-o câteva clipe cu privirea, filozoful se rotește, pe dinăuntru, în jurul aceluiași teritoriu... ce constituie, pentru el - și se pare că nu numai - surpriza zilei și sursa atâtor semne de întrebare...

O căuta, în acest timp, cu ochii, pe Anca, printre elevii care ieșeau din liceu, pe poarta rezervată

lor. După câteva secunde, o zări. Era însoțită de un băiat.

— Să-mi dai neapărat telefon! îi spune Anca acestuia, când ajung în poarta școlii. Să știi că aștept!

În acest moment, de același băiat s-a apropiat o altă fată. Luându-l cu dezinvoltură de braț, îl întreabă:

— Dorule, când ești liber? Am să-ți spun ceva... Anca, văzând-o, se crispează.

— Vă deranjez? întreabă nou-venita, cu ostentație.

— Da! îi răspunde, răspicat, Anca... Dar tocmai atunci îl zărește pe Socrate; îi face semn cu mâna și aleargă spre mașină, fără să se mai uite la cei doi...

10

— Cine era junele? o întreabă Socrate.

Fata, care privea absentă prin parbriz, tresare.

— Doru! răspunde ea, după câteva secunde. Ți-am povestit despre el...

— Ce mi-ai povestit? Și când?

— Ei, tată, nu știi, acum un an... povestea cu tenisul... E doar campionul școlii!... În vara asta a luat și concursul pe București! exclamă ea, mai departe, cu aprindere.

— Mda! spune Socrate, mormăind. Nu știam că te dai chiar așa în vânt după sport...

„Vasăzică Anca s-a făcut domnișoară! desluși Socrate șoapta unui gând... Acum să te văd, stimate domnule profesor, că la sfaturi..., pentru alții, ești tare! Nimic de zis!”

„Hm! Nu mă tem! ar fi vrut el să-i răspundă acelui gând insinuant. Anca este o fată bună! Iar între noi există o rară legătură de suflet... I-am acordat toată încrederea mea. Și niciodată nu m-a dezamăgit!...„Așa e, Anca e o fată bună, minunată chiar, dar nu se știe niciodată ce-ți poate oferi viața, cum ar putea fi ea în stare să-ți răsucescă zilele, să te-aducă la sufocare... Ce, n-ai mai văzut? Tu însuși te-ai întâlnit cu atâtea «cazuri»! La multe ai dezlegat noduri ce păreau că așa vor pieri!” „Păi, vezi, așa cum am ajutat pe alții..., dacă va fi cazul... Așa-i că nu va fi, Ileano?”...

„Ancuța noastră e un copil bun! Și sper să ajungă un om de ispravă! Să ai grijă de ea, Mihai! Tu ești un mare profesor. Să nu uiți să rămâi și un tată adevărat! Va avea multă nevoie de tine, mai ales când se va face mare! S-o ajuți, Mihai! De-acum înainte, tu îi vei fi și mamă, și tată! Să nu uiți, Mihai! îmi promiți?...”

Spusese aceste cuvinte apelând la ultimele ei puteri. Lacrimile se rostogoleau - șiraguri fierbinți - pe obraji de ceară. Numai ochii se păstrasera încă frumoși - „cei mai frumoși ochi de pe lume”. Se mistuiau în ei flăcări de durere, și flăcări de speranță, și flăcări de dor - toate pâlپând, într-un dans numai de ele știut, cu țipăt înăbușit de umbre și de frânte luciri, în jurul chipului lui Socrate...

Au rămas așa, deschiși, ca spre a-l cerceta mai departe, în nemurire...

Frânt de durere și de hohote de plâns, bărbatul nu îndrăznea să întunece, cu acoperișul pleoapelor, calde încă, miracolul acelor lumini... Când a făcut-o totuși, mângâindu-le îndelung, cu sărutul buzelor și al unitelor lacrimi, ce însemnau în clipele acelei treceri hotar de rouă fierbinte între viață și moarte, profesorul le-a mutat strălucirea, și frumusețea, și veșnicia în sufletul său...

„Așa-i că nu va fi, Ileano?... Nu va fi cazul...”

În dimineața aceea o privea, din camera lui, prin ușa întredeschisă. Anca se cerceta în oglindă... Își mai potrivea, din când în când, câte o cută la uniformă, ori își aranja o buclă în părul frumos ondulat...

— Ce faci, maică? I-a surprins bunica, în timp ce-i aducea o batistă proaspăt călcată.

— Mă uit și eu la fata noastră! i-a răspuns profesorul, în șoaptă. Se pare că s-a făcut domnișoară!...

Bătrâna a plecat spre bucătărie, cu ochii năpădiți de lacrimi.

— Tată, te rog să oprești puțin la cofetărie! spuse Anca, trezindu-l din gândurile sale.

— Ce să facem la cofetărie? Doar nu vrei să mâncăm prăjituri înainte de masă! Și-apoi, nu ne lasă ea, bunica, așa..., fără să ne îndulcească...

— Ai uitat? Când am plecat azi-dimineață la școală, Roxănel, vecina noastră, care era la fereastra, mi-a urat succes! îi cumpăr un carton cu prăjituri!

— De acord, opresc, dar dacă nu mai pornește?

— Cine?

— „Dacia”! Nu știi că e „figurantă”? spune Socrate râzând.

— Dacă m-apropii eu de cheia de contact, pornește imediat, de frică! răspunde, la fel, Anca. N-ai văzut azi-dimineață?

... Remarca Ancăi era chiar adevărată. Într-adevăr, de dimineață, tocmai când se grăbea să plece, ca să nu întârzie cumva, mașina „η-a vrut” să pornească. A încercat Socrate o dată, de două ori, de trei ori..., nimic! Enervat, a coborât și-a făcut semn unui taximetrist să oprească. În timpul acesta, Anca a învârtii și ea cheia de contact, așa cum a văzut că făcuse tatăl ei. Și, surpriză: motorul a pornit!...

11

Înainte de a intra în apartamentul lor, Anca a sunat la ușa vecină. După câteva secunde, deschide o fetiță de patru-cinci ani, care coboară de pe un scăunel, folosit ca să ajungă la încuietoare.

— Roxănel, spune Anca, ți-am adus niște prăjituri.

— Muțumec! răspunde peltic fetița, primind pachetul.

— Mămica n-a venit?

— Nu!

— Bine! Acum închide ușa la loc, mergi în bucătărie și mănâncă prăjiturile. Și să fii cumintel!

— Da! răspunde fetița, cu un zâmbet frumos pe față...

— Haideți odată, că de când v-aștept! S-a răcit mămăliguța! Repede, spălarea pe mâini și la masă! îi întâmpină bunica, în hol, pe Socrate și pe Anca... E o femeie trecută cu puțin de șaizeci de ani, îmbrăcată, pe jumătate, țărănește.

— Bunico, ai făcut ce mi-ai promis? o întreabă fata, în timp ce o sărută pe obraz...

— Lasă că ai să vezi... Hai, du-te și te spală pe mâini! răspunde bătrâna, îndreptându-se spre bucătărie...

— Ce impresie v-a făcut noua dirigintă? întreabă Socrate, în timpul mesei, pe neașteptate.

— Mmmm!... E nemaipomenită... plăcinta, bunico! exclamă Anca, mâncând cu poftă. Ce-i pui dumneata de iese așa de parfumată? Mie nu-mi reușește niciodată ca matale!

— O să-ți reușească și ție, mai ai destul timp, răspunde bunica... Deocamdată ești mică!

— Cum „mică”? în curând împlinesc șaptesprezece ani!

— Tot mică ești! Mare scofală, șaptesprezece ani!

— Parcă spuneai că dumneata, la șaptesprezece ani, te-ai căsătorit!...

— Atunci lumea era mai fără cap... și nici nu învăța atât de multă carte... Ce era să facă? Sensusurau, se măritau...

Deși foarte atent la schimbul de replici, Socrate abia acum ridică ochii spre Anca, în așteptarea răspunsului la întrebarea pusă de el.

— E foarte elegantă! răspunde fata.

— Nu asta mă interesează!

— Cred că știe ceva carte, după tot felul de „trimiteri” pe care le-a făcut, așa, ca „printre altele”, și pare să fie de treabă!

— Mda! E foarte edificator tot ce mi-ai spus... Dacă mai adăuga! că-i place și plăcinta cu brânză, îmi făceam o imagine completă.

Anca râde cu poftă...

— Zău, tată - spune ea -, de ce vreți voi ca omul să fie așa, tot timpul, „deștept”? Ce, voiai o evaluare ca-ș manuale? Tip de temperament, trăsături de caracter, capacitate profesională... inclusiv numărul de la pantofi?...

— V-a plăcut sau nu? i-o taie Socrate, ciufulind-o amuzat...

— Băieții sunt topiți...

— Ce vorbești?

— Acum, pe bune, tată... Ne-a făcut o impresie grozavă, pare inteligentă, sensibilă... și-ai să

râzi - are și haz!

— Parcă spunea că și tenismanul tău „are haz”!

— Ce ai, domnule, cu el? întrebă fata, vădit afectată.

— Eu nu mă dau chiar așa în vânt după sport! răspunde ambiguu Socrate. Apoi, schimbând tonul, adaugă, tatonând de fapt: Ce-ai găsit tu interesant la el?

— Nu știi, nu știi cum să-ți explic! Dar, zău, are ceva... E altfel decât ceilalți băieți! Și-am să-ți dovedesc că n-ai dreptate, să știi, spune ea ridicându-se. Mulțumesc pentru masă, bunico, adaugă Anca, sărutând-o în fugă și plecând spre camera sa.

Socrate privește gânditor în urma fetei...

— Of! exclamă bătrâna, greu și cu fetele astea! Da' și tu, măi Mihai, ia-o mai cu binișorul! O fi tu ditamai profesorul, gândește-te însă și la sufletul ei. Eu nu zic să nu fii cu ochii în patru..., numai că fata trebuie să te simtă mereu aproape de ea. Altfel...

— Ai și dumneata dreptate, bunico!... Să știi că, de data asta, chiar m-ai făcut praf cu plăcintele! spune Socrate, abătând, în mod voit, discuția...

— Mâine vă fac clătite cu dulceață - îl anunță, bucuroasă, bătrâna...

— Foarte bine! Îți mulțumesc, bunco! Mă duc la mine, că am treabă!

— Bine, maică, bine, și eu am!

Când l-a simțit trecând prin fața ușii, Anca a deschis și-a apărut în prag.

— Tată, tu n-ai observat nimic la Luminița? îl întreabă ea cu un aer de serioasă preocupare.

— Ba da! răspunde Socrate, ca și când n-ar da nici o importanță faptului.

— Și... Înseamnă că avem deja un element comun cu noua ta dirigintă și cu noua mea colegă!...

— Și?

— Și!... Atât!...

12

În camera sa, încărcată, peste tot, de cărți, Socrate se așază pe un fotoliu, alături de care se afla servieta cu care fusese în ziua aceea la liceu. O deschide și scoate testele elevilor din clasa a IX-a A. Începe să le citească.

La un moment dat, preocupat de un gând, pune hârtiile deoparte și formează un număr de telefon.

— Salut, Mihaela! Te-am deranjat? spune profesorul.

— Nici vorbă, unchiule, toceam!

— Chiar așa, din prima zi de facultate?

— Ei, ziua bună se cunoaște de dimineață!

— Mihaela, vreau să te rog ceva - continuă Socrate, după o scurtă pauză. Se gândea dacă e bine ceea ce face.

— În legătură cu Anca? întrebă fata, nemaiașteptând.

— Ai ghicit!

— Mă lași să ghicesc mai departe? E vorba de-un băiat, nu-i așa? Era și timpul!... Clasa a XI-a - după treaptă și înainte de „bac” și de facultate - e vremea cea mai bună pentru visuri, pentru poezia inimii...

— Ce vorbești?!... Ia uită-te, domnule!...?

— Mă ironizezi, de parcă n-ai ști și dumneata, de parcă n-ai fi observat la atâtea generații care „ți-au trecut prin mână și prin suflet”..., m-am exprimat corect? Parcă așa îți place să spui!

— Văd că de când ai intrat la facultate te grozăvești de nu te mai acoperă plapuma!

— Așa am fost mereu, dar pe mine dumneata, unchiule, m-ai observat mai puțin...

— Și totuși, am încredere în tine..., dovadă că...

— E-n regulă! Zi-i!...

— Nu vreau să-i impun Ancăi gustul meu. Te-aș ruga să stai puțin de vorba cu ea... Să vezi ce se întâmplă...

— Bine, las' pe mine! Când mă edific, te caut eu! Pa! Te sărut!

— La revedere! Cele bune alor tăi!

Socrate s-a așezat, din nou, în fotoliu. Testele elevilor lui rămân încă deoparte... „Dacă Anca va socoti că o suspectez? Depinde de tactul Mihaelei, de felul în care va ști ea să discute.”

„Hm! își spuse, în același timp, Mihaela, marele Socrate începe să fie pus pe jar: frumoasa mea verișoară s-a îndrăgostit! De cine oare? Să nu încapă pe mâna vreunui șmecher, s-o răsucească așa încât să nu mai vadă drumul... Imposibil! Anca e fată deșteaptă și cu personalitate - vorba filozofului - «de nu încapă sub plapumă»!... Și-apoi nu se poate să nu despice ea firul... până va putea să se convingă cu propriii ochi de calitatea esenței! E doar fata lui Socrate!...”

„La urma urmei, ce știu eu despre Mihaela? se întrebă, cu oarecare mirare, profesorul. Că e fata surorii mele, că e un copil bun, a învățat bine, a intrat cu o medie mare la facultate, la Drept - și că e cam zurlie... Păi, tocmai aici e problema..., dacă...”

13

În camera ei, Anca citește, întinsă pe canapea. La casetofon se aude o melodie de muzică ritmată. Deodată, fata lasă cartea și se uită la ceas. Se apropie de telefon. Ridică receptorul, dar se răzgândește și-l pune la loc. Schimbă caseta. Se așază, din nou, pe canapea, încercând să citească mai departe. Nu se poate concentra însă, ceva o sâcăie... Se duce în fața oglinzii și se privește lung, făcând

câteva grimase: când „poză” de față serioasă, când zâmbind „seducător”, râzând ori încruntându-se.

Se întoarce apoi brusc, ridică receptorul telefonului și formează un număr...

Socrate, în camera sa, își saltă ochii de pe hârtii și ascultă sunetele pe care le face telefonul aflat în derivație. Dă ochelarii deoparte și rămâne gânditor...

Alo, bună ziua! Cu Doru, vă rog, dacă nu deranjez. Sunt colega lui, Anca!

— Bună, Anca! răspunde Doru, după câteva secunde.

— Ce făceai?

— Ascultam o bandă trăsnet cu formația „Alfa V”... Mi-a dat-o Rodica...

— Rodica Munteanu, de la noi din clasă? întreabă Anca, mirată, neștiind-o pe colega sa preocupată de muzică.

— Nu!... răspunde Doru cu oarecare ezitare, regretând că și-a dat drumul la gură, dar, în fine, acum tot a pomit-o... E fata cu care ai fost tu... numai „lapte și miere”, azi la prânz adaugă el ironic.

— Aha, spune Anca, simulând indiferența, fândosită aia?!... Și, în clipele-acelea, peste obrazul fetei s-a rostogolit o pală de umbră... Ai luat bilete? întreabă, cu energia obișnuită din vocea ei.

— Să știi că nu mai putem merge la cinema! răspunde Doru cu regret. Am primit telefon. Mă cheamă antrenorul...

— Și de ce nu m-ai sunat?

— Tocmai voiam să te sun. Dacă vrei, vino și tu la club!

— Nu, mulțumesc! Azi n-am chef de tenis! răspunde cu răceală.

Salut.

După ce pune receptorul în furcă, în ciudată, reia lectura. Privirea îi alunecă însă dincolo de paginile cărții. Întâlnește, pe peretele din fața mesei de lucru, fotografia mare, înrămată, în care ea, la vârsta de șase ani - abia intrase la școală -, râde fericită, ținându-și, pe după gât, părinții. Se apropie și se uită îndelung la imaginea mamei sale... „Doamne, doamne - murmură sufletul ei -, ce mare păcat! Ce nenorocire!” Dar, deodată, în față îi apare Luminița... Când a văzut-o în dimineața aceea, în careu, s-a bucurat, mai întâi, ca toți colegii ei, de altfel: aveau, ca dirigintă și ca profesoară de limba și literatura română, o femeie tânără, frumoasă și distinsă. Fetele au început, bineînțeles, să-i analizeze, cu de-amănuntul, îmbrăcămintea, trăgând, până la urmă, concluzia - votată în unanimitate - că, ce mai, e „OK”!

În același timp, băieții se amestecau, care mai de care, în vorbă, în speranța de a fi remarcați. I-a plăcut că Doru, în această împrejurare, deși „aproape cel mai înalt din clasă și, sigur, cel mai arătos” - cum îi plăcea să se autoprezinte -, „a stat în banca lui”, „nu s-a dat mare”!...

Anca o simțise bine - Luminița Cemea venise în întâmpinarea noilor săi elevi cu suflet deschis și cu zâmbet cald. Voia, neapărat, să le facă, de la început, o impresie bună. Și le-a făcut!

Văzând-o mai deoparte, Luminița s-a apropiat de ea. A întrebat-o cum se numește. Fata i-a

răspuns. Dar, în aceeași clipă, elevă și profesoară au amuțit. S-au privit, cercetător, una pe cealaltă, timp de aproape un minut.

— Ești frumoasă, domnișoară, a exclamat, în sfârșit, profesoara, întinzând mâna și mângâindu-i obrazul. Și ai niște ochi..., a adăugat ea, după care s-a întors grăbită și a revenit în fața clasei, cerându-le elevilor să se așeze ordonat, pe două rânduri.

Anca simțea nevoia să-i răspundă cu aceleași vorbe, dar, desigur, acest lucru nu s-ar fi cuvenit. Ceva tot ar fi vrut să-i spună însă, mai degrabă s-o întrebe, da, s-o întrebe: de unde a luat ea, profesoara, ochii Ancăi și ai mamei ei, care, de mult, nu mai este?!... Voia s-o întrebe, fiindcă era cum nu se poate mai mirată de această coincidență...

„Tată, tu n-ai observat nimic la Luminița?”

„Ba da!” Si? „

„Și... Înseamnă că avem deja un element comun cu noua ta dirigintă și cu noua mea colegă!...”

„Și?”

„Și!... Atât!...”

Se aude din nou telefonul. Anca nu răspunde. Telefonul continuă să sune...

Socrate, din camera lui, ar vrea să se ridice, dar ceva parcă îi spune că nu pe el îl caută. „S-ar putea să fie Mihaela! Cu atât mai mult!” - își spuse, deși, dacă ar fi fost ea, Socrate s-ar fi arătat tare curios să afle cum abordează nepoata sa „problema”... Dar acest lucru nu și-l putea permite, cum să asculte el convorbirea fetelor?!

În sfârșit, Anca se decide și ridică receptorul cu un gest brusc. În aparat se aude o voce bărbătească:

— Alo, duduia Anca?

— Da! răspunde fata, contrariată.

— Mă scuzați că vă deranjez, dar voiam să aflu care mai este viața dumneavoastră?!...

— Da' cine e la telefon? întreabă Anca energic.

De la celălalt capăt al firului izbucnește râsul nestăvilat al Mihaelei.

— Așa-i că te-am păcălit? spuse ea.

— Mihaela, tu erai? întreabă Anca, destinzându-se, în momentul în care și-a recunoscut verișoara. A, fir-ar să fie - continuă ea -, mâine mă duc la O.R.L.-ist!

— De ce? întreabă Mihaela, nedumerită.

— Păi, să-mi repar urechea... muzicală.

Cele două verișoare izbucnesc, din nou, în râs.

— Ți-am dat un telefon - reia Mihaela - să te felicit cu ocazia începerii noului an școlar!... Și, în continuare, începe să fredoneze primele acorduri ale unei cunoscute melodii din filmul Liceenii: „Ani de liceu / Cu emoții la română / Scumpii ani de liceu / Când la mate dai de greu...”